

PARASHOT:
ויקהל WAJAKEEL
&
פקודי PEKOEDDEE

Joods Messiaanse Gemeente 'Beit Nitzachon'

**“Voor de Glorie van HaSjem, Tot opbouw van de Joods
Messiaanse Gemeenschap, Voor de verwachting van 'Yeshua'
haMelech haMashiach en de verlossing van heel Jisraeel.”**

Parashot: ויקהל Wajakeel & פקודי Pekoedee

“Leven in de Sjabbat”

Parashat Sjevoea – Wekelijkse Schriftlezing

Torah: Sjemot/Exodus 35:1-40:38
Haftarah: Melechiem alef/1 Koningen 7:40-50 & 7:51 -8:21
B’rit HaChaddasja: Ivriem/Hebreeën 9:1-11 & 8:1-12

1. Inleiding

De sidra van deze week concentreert zich op het fenomeen de sjabbat. Hoewel de parashot gaat over de bouw van de Misjkan is de Sjabbat het startpunt van deze parashot (schriftlezingen). In Sjemot/Exodus 35 lezen wij het volgende.

“Toen liet Mosje heel de gemeenschap van de b’nee Jisraeel bijeenkomen en hij zei tegen hen: Dit zijn de woorden die HaSjem geboden heeft om ze te doen: Zes dagen moet er werk verricht worden, maar de zevende dag moet heilig voor u zijn, een sjabbat, een dag van volledige rust, voor HaSjem. Ieder die op die dag werk verricht, moet gedood worden. U mag op de Sjabbatdag in geen van uw woongebieden vuur aansteken.”
[Sjemot/Exodus 35:1-3 – Herziene statenvertaling]

Waarom staat opdracht voor de Sjabbat beschreven voor de opdracht van bouwen van de Misjkan? Het commentaar van Rasjie op Sjemot/Exodus 35:2 geeft ons de nodige verduidelijking.

“Hij liet hun het verbod betreffende de Sjabbat voorafgaan aan het bevel omtrent de vervaardiging der “Woning (Mishkan)” , om daarmee te zeggen, dat deze de Sjabbat niet mocht doen wijken (vgl. Mechiltha).” [Commentaar Rasjie op de Torah - Sjemot/Exodus 35:2]

De G-ddelijke opdracht voor de bouw van de Misjkan was ondergeschikt aan de Sjabbat. Abravanel *1 geeft commentaar op de gedachte dat de bouw van de Misjkan ondergeschikt was een de Sjabbat.

“Vanaf het moment dat G-d opdracht gaf om de Misjkan en zijn toebehoren te maken, toonde dit aan dat Hij gemeenschap (wilde) en een de rustplaats van zijn Aanwezigheid op het volk verlangde, wij zouden kunnen denken dat deze activiteit zwaarder weegt dan alle andere Bijbelse voorschriften, en zeker die van de Sjabbat rust. Want perfectie loopt hand in hand met acties, en uitvoering is belangrijker als stilzitten en rust. Dit geldt vooral wanneer het gaat om een heilige en sublieme uitvoering van de bouw van de Misjkan.

Voetnoot

1. Jitschak ben Jehoedah Abarbanel 1437-1508, gewoonlijk aangeduid als Abarbanel (אַבְרָבָנְעָל), ook gespeld als Abravanel, Avravanel of Abrabanel, was een Portugees- Joodse staatsman, filosoof, Bijbelcommentator en financier.

Vanwege dit alles zouden de Israëlieten kunnen denken dat het werk aangaande de Misjkan de Sjabbat zou overtreffen. Bovendien, werken zijn een grotere getuige van geloof dan het staken van werk, want actie is positief en stilstand is achteruitgang. Iets effectiefs getuigt meer dan een gebrek aan (effectiviteit). Het zou mogelijk zijn dat er wordt beredeneerd dat het werk van de Misjkan toereikend zal zijn om de aandacht te trekken en te getuigen van het bestaan van de G-ddelijke aanwezigheid in ons midden, als een (bewijs van) Almacht van de Schepper van de wereld en al de schepselen daarop. Het stoppen met werken zou daarom in deze situatie niet nodig zijn als getuigenis voor deze principes. Naar aanleiding van deze gedachten, Zei Adonai tot Mosje tot de b'nee Jisraeel het volgende te zeggen: "waarlijk jij zal Mijn Sjabbat onderhouden" dit betekent: hoewel de bouw van de Misjkan in mijn ogen heilig en van groot belang is, mag jij nochtans mijn Sjabbat niet overtreden, inplaats daarvan onderhoudt het. " [Nehama Leibowitz - New studies in Shemot - pagina 655-656]

Abravalel illustreert dat het staken van onze acties tegennatuurlijk zijn. Hoewel wij bezig zijn met het uitvoeren van de opdrachten van G-d (die erg belangrijk zijn) moeten wij ook in staat zijn om te staken in onze dagelijkse routine. We zien dit goed terugkomen in de orde van de dagelijkse gebeden en de gebeden op de Sjabbat (zie siddeor). HaSjem vraagt een andere wijding aan ons tijdens de Sjabbat als op onze doordeweekse dagen. Waarom heeft HaSjem de Sjabbat ingesteld? De tekst uit Beresjiet/Genesis 2:1-3 kan ons helpen om hier iets van te begrijpen:

"Zo zijn de hemel en de aarde voltooid, en heel hun legermacht. Toen G-d op de zevende dag Zijn werk, dat Hij gemaakt had, voltooid had, rustte Hij op de zevende dag van al Zijn werk, dat Hij gemaakt had. En G-d zegende de zevende dag en heiligde die, want daarop (שַׁבָּת – sjavat) rustte Hij van al Zijn werk, dat G-d schiep door het te maken." [Beresjiet/Genesis 2:1-3 - Herziene statenvertaling]

HaSjem zelf stelde een Sjabbat in nadat Hij de schepping had voltooid. Hoewel zijn doel met de wereld nog niet voltooid was stelde Hij toch een Sjabbat in. שַׁבָּת – Sjabbat betekent – rusten – staken. HaSjem staakte met het werk waaraan Hij begonnen was' maar dit betekent niet dat Hij klaar was! Targoem Pseudo Jonathan vertaalt Beresjiet/Genesis 2:3 daarom als volgt: ".....en Hij ruste op de zevende dag van al Zijn werk wat Hij had uitgevoerd." Sjabbat is een dag dat wij ons uitvoerende werk staken! G-d gaf ons zelf het voorbeeld van de Sjabbat als een daad van liefde aan de mens. The Temple Institute maakt een bijzondere connectie tussen de Sjabbat en de bouw van de Misjkan.

"Sjabbat is de verheffing van tijd en de Misjkan is de verheffing van ruimte/plaats. Het houden van Sjabbat heeft geen werken nodig omdat het volledig is. Het doel van de Sjabbat is om verbonden te zijn met de Schepper en ons geloof te versterken. Door de Sjabbat herinneren wij ons dat er niemand is dan HaSjem, die ons heeft opgedragen de Misjkan te bouwen." [The Temple Institute - Weekly Torah Portion: Vayakhel-Pekudei]

De Sjabbat is een verheffing van tijd omdat de Sjabbat het scheppingswerk van HaSjem verheft. Wij worden verfrist zoals HaSjem zichzelf verfriste na de schepping.

“Daarom is het houden van de Sjabbat van G-ds volk blijvend. Wie daarom zijn rust is binnengegaan, is ook van zijn werken gaan rusten, net als G-d van de zijne [is gaan rusten].”
[Ebraije/Hebreeën 4:9-10 – Aramees]

Melech David spreekt over het tot rust komen van de ziel in Tehillim 116. Door de Sjabbat met de juiste hards gesteldheid te houden kan onze ziel tot rust komen.

*“HaSjem is genadig en rechtvaardig, onze G-d is een Ontfermer.
HaSjem bewaart de eenvoudigen; ik was **uitgeteerd**, maar Hij heeft mij verlost.
Mijn ziel, keer terug tot uw rust,*2 want HaSjem is goed voor u geweest.”*
[Tehillim/Psalmen 116:5-7]

Waarom is de Sjabbat een verheffing van de tijd?

De tijd was reeds voor ruimte/plaats aanwezig. HaSjem schiep als eerste de tijd dit kunnen we lezen in Beresjiet/Genesis 1:3-5 waarin de schepping van de dag (24 uur) wordt beschreven.

“En G-d zei: Laat er licht zijn! En er was licht. En G-d zag het licht dat het goed was; en G--d maakte scheiding tussen het licht en de duisternis. En G-d noemde het licht dag en de duisternis noemde Hij nacht. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de eerste dag.” [Beresjiet/Genesis 1:3-5]

De Sjabbat zet ons in een andere tijd, namelijk de tijd van HaSjem! We ontdoen ons van de doordeweekse tijd en ontvangen de tijd (aandacht) van G-d. De zohar beschrijft dit fenomeen als volgt.

“ Als de Sjabbat begon, moest de heilige natie zich wassen van hun doordeweekse gewoonten. Wat is het doel daarvan? Tijdens de werkweek is er een andere bezieling aanwezig die rondhangt bij de mens. Wanneer een persoon verlost wenst te zijn van die bezieling door onder invloed te komen van een andere Heilige bovennatuurlijke Bezieling (Geest) moet hij zichzelf wassen’ zodat de Heilige bovennatuurlijke Bezieling (Geest) op hem zal rusten.”
[Zohar – Wajakeel 176]

De Roeach haKodesj (Heilige Geest) wordt door Rabbi Hamnoena Saba verbonden aan de Sjabbat. Als de Roeach haKodesj op ons rust ontvangen wij de rust van de Sjabbat. Het doordeweekse kan ons in de weg staan om de Roeach haKodesj te ontvangen, hiervoor moeten wij ons leven heiligen (reinigen).

Rav Sjaoel leert ons dat ons kinschap van G-d enkel door de Geest bevestigd wordt:

“Want wie door de Geest van G-d worden geleid zijn de kinderen van G-d.”
[Roemaije/Romeinen 8:14 - Aramees]

Voetnoot

2. Het Hebreeuws leest: שׁוּבִי בְּפִשִׁי לְמִנוּחַיְכִי “Sjoevi nafsje limnoechajchie”. Sjavat betekent staken en vieren. Het woord Sjabbat komt van het woord Sjavat. De wortel van Sjavat is Sjoev wat terugkeren betekent. De kern van Sjabbat is het terugkeren naar HaSjem. Als koning David vraagt “ Mijn ziel,(sjoevi) keer terug tot uw rust” beleid hij dat de ware rust enkel van HaSjem komt.

De doordeweekse druk is echter tegenovergesteld aan de rust van de Sjabbat. Onze ziel moet verbonden zijn met de Roeach haKodesj (de Heilige Geest)! Wij kunnen niet zomaar doen wat wij willen want dit geeft de onrust in onze ziel. Leiding van de Roeach haKodesj is onvermijdelijk, de verbintenis met HaSjem moeten wij dagelijks aangaan. Rav Sjaoel zegt hierover:

*“Ik zeg u dus: laat u leiden door de Geest, dan bent u niet gericht op uw eigen begeerten. Wat wij uit onszelf najagen is in strijd met de Geest, en wat de Geest verlangt is in strijd met onszelf. Het een gaat in tegen het ander, **dus u kunt niet doen wat u maar wilt.**”*
[Galati'iem/Galaten 5:16-17]

De profeet Jesjahoe spreekt over het stoppen van de dingen die wij zelf willen (op de Sjabbat). Als wij daarmee stoppen (doordeweekse gewoonten) kunnen wij HaSjem daadwerkelijk behagen. G-d zelf zal gaan voorzien als wij innerlijk gericht zijn op Zijn Koninkrijk en Zijn werken.

*“Indien u uw voet van de Sjabbat terughoudt, **ermee ophoudt om op Mijn heilige dag te doen wat u zelf wilt**; indien u de Sjabbat een verlustiging noemt, opdat HaSjem geheiligd wordt – die geëerd moet worden – indien u die eert **door niet uw eigen wegen te volgen**, niet uw eigen wensen zoekt of daarover een woord spreekt, dan zult u vreugde scheppen in HaSjem, Ik zal u doen rijden op de hoogten van de aarde en Ik zal u voeden met het erfelijk bezit van uw vader Ja'akov, want de mond van HaSjem*³ heeft gesproken.”*
[Jesjahoe/Jesaja 58:14-15 - Herziene statenvertaling]

Sjabbat is een dag van innerlijke rust en van relatie onze relatie met G-d. Ervaar jij de Heilige Sjabbat in je leven?

2. Een onrustige ziel

Koning David beschrijft zijn verdrukte onrustige ziel in Tehillim 42.

*“**Wat buigt u zich neer, mijn ziel, en bent u onrustig in mij?** Hoop op G-d, want ik zal Hem weer loven voor de volkomen verlossing van Zijn aangezicht. Mijn G-d, mijn ziel buigt zich neer in mij, daarom denk ik aan U vanuit het land van de Jordaan en het Hermongebergte, vanuit het laaggebergte. Waterloed roept tot waterloed, terwijl Uw waterkolken bruisen; al Uw baren en Uw golven zijn over mij heen gegaan. Maar HaSjem zal overdag Zijn goedertierenheid gebieden; 's nachts zal Zijn lied bij mij zijn, een gebed tot de G-d van mijn leven. Ik zeg tegen G-d: Mijn rots, waarom vergeet U mij? Waarom ga ik in het zwart gehuld, door de onderdrukking van de vijand? Met een doodsteek in mijn beenderen honen mijn tegenstanders mij, omdat zij de hele dag tegen mij zeggen: Waar is uw G-d?**Wat buigt u zich neer, mijn ziel, en wat bent u onrustig in mij?** Hoop op G-d, want ik zal Hem weer loven; Hij is de volkomen verlossing van mijn aangezicht en mijn G-d.”*[Tehillim/Psalmen 42:6-12]

Voetnoot

3. Targoem Jesaja zegt: מִקְרָא - Mikra - Woord

Wij kunnen een onrustige ziel hebben, op zo'n moment is onze ziel niet in staat om de stem van G-d te verstaan. Echte rust komt voort uit je relatie met G-d en de aanbidding die je Hem geeft. Misschien is het tijd om je nadruk op andere elementen te leggen? Waar vind jij je vreugde in? Wat is jou bron van bestaan? De Zohar beschrijft deze nadruk als volgt:

“ En als hij stopt om zich in de Sjabbat te verlustigen en zich verlustigt in het wekelijkse, wordt hij gezien als iemand die andere dingen hoger acht dan de Heilige, gezegend is Hij. Want hij gaf geen verlustiging aan de Bovennatuurlijke (Heilige) Geest, het Heilige der Heilige, die op hem ruste, en verwaarloosde Hem. Maar aan de doordeweekse bezieling die na de Sjabbat volgt geeft hij zijn aandacht en verlustiging.” [Zohar – Wajakeel 249]

Door onze verbintenis met de Roeach haKodesj kunnen wij de vreugde en vrede ontvangen die enkel van HaSjem komt. De vraag is verlustigen wij ons in de juiste dingen? Rav Sjaoel spreekt een zegen uit die het belang van onze connectie met de Roeach haKodesj benadrukt.

“Moge G-d, die ons hoop geeft, u in het geloof geheel en al vervullen met vreugde en vrede, zodat uw hoop overloedig zal zijn door de kracht van de Roeach haKodesj - Heilige Geest.” [Romeij'im/Romeinen 15:13]

De Roeach haKodesj is de bron van alles. Als de Roeach in ons leeft kunnen wij de stem van G-d verstaan. Wij zijn afhankelijk van de woorden van HaSjem.

“De mens leeft van elk woord dat de HaSjem spreekt.” [Dewariem/Deuteronomium 8:3]

Toen Mosje het leven moest loslaten moest er een nieuwe leider voor het volk komen. Iemand die net zoals Mosje de stem van G-d verstond. Het kenmerk van deze nieuwe leider was de aanwezigheid van de Roeach haKodesj.

“Toen sprak Mosje tot HaSjem:

*Laat HaSjem, de G-d Die aan alle vlees de adem geeft, over deze gemeenschap een man aanstellen die voor hen uitgaat en die voor hen ingaat, en die hen doet uitgaan en die hen weer doet ingaan, opdat de gemeenschap van HaSjem niet zal zijn als schapen die geen herder hebben. Toen zei HaSjem tegen Mosje: Neem Jehoshoea bij u, de zoon van Noen, een man in wie de **Roeach** (Geest)*⁴ is, en leg uw hand op hem.*

Plaats hem voor de priester Eleazar en voor heel de gemeenschap, en draag voor hun ogen het bevel aan hem over.” [Bemidbar/Numeri 27:15-19]

De ogen van G-d zijn op degene gericht die één zijn met Zijn wezen. Mensen die een verbrijzeld hart hebben en een nederige geest ontvangen de Aanwezigheid*⁵ van G-d.

Voetnoten

4. Geest van profetie volgens Targoem Pseudo Jonathan

5. Sjechiena

“Want zo zegt de Hoge en Verhevene, die in de eeuwigheid woont en wiens Naam heilig is: Ik woon in de hoge hemel en in het heilige, en bij de verbrijzelden en nederige van geest, om levend te maken de geest van de nederigen, en om levend te maken het hart van de verbrijzelden.” [Jesajahoe/Jesaja 57:15]

De Koezari*5 beschrijft dat een gelovige zich bewust moet zijn van de continue aanwezigheid van HaSjem. Als de gelovige dit punt bereikt heeft is de Sjechiena daadwerkelijk met hem (volgens Jehoeda HaLevi). *“Het is alsof de Sjechiena voorduren bij hem is en de engelen hem begeleiden. Als hij zich toelegt op vroomheid en zich ophoudt op plaatsen waar de Sjechiena verwijld, zullen de engelen werkelijk met hem omgaan, op het niveau dat **net onder dat van profetie** ligt. Zo maakten grote wijzen uit die tijd van de tweede Tempel verschijningen mee en hoorden soms een hemelse stem: de bat kol.”* [Kuzari-Juda haLevi – Mastix press - pagina 107]

Sjimon Keefa gaat nog iets verder. Er is geen enkele profetie die voorgekomen is uit een mens. Alle profetie is voorgekomen uit de Roeach haKodesj. De kracht van de Roeach is de bron van openbaring, profetie en jou relatie met HaSjem. Zonder de Roeach haKodesj (Sjechiena) is de interactie met G-d nihil.

“Want nooit is een profetie voortgekomen uit menselijk initiatief: mensen die namens G-d spraken werden daartoe altijd gedreven door de Roeach haKodesj (heilige Geest).” [Sjimon Keefa Beth/2 Petrus 1:21]

Hoe komen wij tot deze relatie met G-d en rust? Onze liefde voor G-d, Mashiach Yeshua en Zijn geboden wordt bezegeld met de inwoning van de Roeach van Mashiach.

“ Yeshua antwoordde en zei tegen hem: "Wie mij liefheeft, behoudt mijn woord en mijn Vader zal hem liefhebben. We zullen naar hem toe komen en we zullen een woning bij hem maken.” [Jochanan/Johannes 14:23 – Aramees]

Het antwoord op de boven gestelde vraag is de liefde voor G-d en het behouden van Zijn geboden (woord). Door het onderhouden van Zijn geboden tonen wij onze liefde voor G-d en zijn wij verboden met de Bovennatuurlijke Geest van Mashiach. Wij laten het doordeweekse achter ons en verbinden ons aan de Bovennatuurlijke Geest van Mashiach. Daarom koppelt Rav Sjael de Sjabbat aan het beëindigen van werken. Wij moeten ernaar streven deze rust te ontvangen. **Yeshua Mashiach is onze rust**, blijf in Hem, laat hem niet los, door Hem kan HaSjem inwoning in jou maken.

Voetnoot

5. Jehoeda Halevi (Tudela, ca. 1075 - Jeruzalem, 1141) was een Joods-Spaanse dichter en filosoof. De Kuzari of Khazari (de Chazaar) is zijn beroemdste filosofische werk. Het is verdeeld in vijf hoofdstukken of essays (ma'amariem), in de vorm van een dialoog tussen de koning van de Khazaren en een jood die is uitgenodigd om hem te onderwijzen in de grondslagen van het jodendom. De Kuzari is oorspronkelijk in het Arabisch (kitab al-Khazari) geschreven, maar werd door geleerden - onder wie Ibn Tibbon - in het Hebreeuws en in andere talen vertaald. Hoewel het boek niet wordt beschouwd als een historisch verslag, zijn er geleerden die aannemen dat Halevi toegang heeft gehad tot Chazaarse documenten. Zijn tijdgenoot Avraham ibn Daud maakt melding van Chazaarse yeshiva-studenten in het twaalfde-eeuwse Toledo.

“Daarom is het houden van de Sjabbat van G-ds volk blijvend. Wie daarom zijn rust is binnengegaan, is ook van zijn werken gaan rusten, net als G-d van de zijne [is gaan rusten]. Laten we daarom streven om die rust binnen te gaan, anders zouden we vallen zoals degenen die niet waren overtuigd. Want het Woord van G-d is levend veel efficiënter en scherper dan een dubbelzijdig zwaard. Het dringt zelfs door tot aan de grens van de ziel en de geest, tussen de gewrichten, beenmerg en de botten en het beoordeelt de gedachten en de overwegingen van het hart.” [Ebraïje/Hebreeën 4:9-12 - Aramees]

שַׁבַּת שְׁלוֹם
Sjabbat Sjalom
Daniel Prins